

ОТЧЕТ

ЗА

ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНАТА АГЕНЦИЯ ЗА МЕТРОЛОГИЧЕН И ТЕХНИЧЕСКИ НАДЗОР ПРЕЗ ДЕВЕТМЕСЕЧИЕТО НА 2010 Г. В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМА № 5 “ИНФРАСТРУКТУРА ПО КАЧЕСТВОТО В ПОДКРЕПА РАЗВИТИЕТО НА ИКОНОМИКАТА”

Цели на програмата

- Създаване на доверие в техническата компетентност на лицата за оценяване на съответствието, както и на лицата, отговарящи за изпитването, калибрирането; сертификацията на продукти, на системи, на персонал; органите за контрол и проверяващите по околна среда; намаляване риска за бизнеса и неговите клиенти и международно признаване на издадените сертификати от националния орган по акредитация;
- Изпълнение на показателите за проследимост, точност и достоверност на измерванията;
- Постигане на по-висока степен на доверие при обществените отношения, основани на измерванията, и защита интересите на държавата, икономическите оператори и потребителите от неточни измервания;
- Ефективен контрол за спазване на законодателството, осигуряващо условия за свободно движение на стоки в обхвата на законовата метрология и директивите от Нов подход и преодоляване на техническите бариери пред търговията,
- Ефективен надзор за безопасността на продуктите пуснати на пазара и в действие, на качеството на течните горива, пресичане на нечестната конкуренция и защита на живота и здравето на хората, безопасността на домашните животни, интересите на потребителите и опазването на околната среда и вещите;
- Участие в процеса на подготовка и приемане на актове и решения на ЕС за развитие на Общността политика и принципите, заложи в директивите от Нов подход;
- Подобен достъп до услуги по оценяване на съответствието;
- Осигуряване на предпоставки за признато съответствие на българските продукти с международните стандарти за качество.
- Подобряване на националната инфраструктура по качеството.

Организационни структури, участващи в програмата

Дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност”, Изпълнителна агенция “Българска служба за акредитация”/ИА”БСА”/, Държавна агенция за метрологичен и технически надзор /ДАМТН/ и Български институт по метрология /БИМ/

Отговорност за изпълнението на програмата

Директорът на Дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност”, Изпълнителния директор на ИА “Българска служба за акредитация”; Председателите на Държавна агенция за метрологичен и технически надзор /ДАМТН/ и Български институт по метрология /БИМ/.

Целеви стойности по показателите за изпълнение

ЦЕЛЕВИ СТОЙНОСТИ ПО ПОКАЗАТЕЛИТЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ							
Програма № 5 „Инфраструктура по качеството в подкрепа развитието на икономиката”							
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност					
		Отчет 2008 г.	Закон 2009 г.	Ревизиран бюджет 2010 г.	Отчет за деветмесечието на 2010 г.	Прогноза 2011 г.	Прогноза 2012 г.
Информационни трансфери във връзка с нотификацията на органи за оценяване на съответствието	Бр.			96	173	106	116
Извършени проверки на органи за оценяване на съответствието в т. ч. - проверки на кандидати за нотифицирани органи - надзорни проверки за спазване изискванията на нотифицираните органи - проверки по сигнал	Бр.	115	128	100	80 46 19 15	140	160

Проведени съвещания на националните работни групи и Форума на нотифицираните органи	Бр.	31	20	7	0	22	25
Брой извършени проверки на гориво	Бр.	460	400	450	381	500	550
Брой изпитани проби от течни горива	Бр.	426	1200	900	721	1000	1100
Проверки на лица, които използват средства за измерване	Бр.	5907	6715	6 000	6 546	6 000	6 000
Инспектирани СИ в употреба	Бр.	21905	12806	12 000	16 966	12000	12000
Проверки на производители, вносители и лица, които предлагат за продажба ПОКП	Бр.	1346	816	900	955	850	800
Подложени на контрол ПОКП -партиди с еднакви количества -продукти с различни количества	Бр.	2686 2921	1641 5758	1 000 4 500	917 2 637	900 4300	900 4200
Проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване	Бр.	71	52	55	35	50	50
Контролни проверки на сервиси за тахографи	Бр.	72	78	89	63	80	80
Проверени СИ по ЗТИП	Бр.	857	7113	3 500	3 461	3500	3500
Извършени проверки на определени групи продукти от различни видове /планови и извънпланови при надзор на пазара/ за спазване на ЗТИП	Бр.	7186	8065	7 500	3 446	7500	7500
Видове изпитани продукти	Бр.		92	50	11	50	50
Съгласувани инвестиционни проекти на строежи и проекти за производство и ремонт на съоръжения с повишена опасност (СПО)	Бр.	964	850	650	466	650	700
Извършени първоначални и внезапни технически прегледи на СПО	Бр.	2 603	1 100	1 650	2 420	1800	2000
Извършени периодични технически прегледи и изпитвания по СПО	Бр.	16 008	15 000	13 500	9 546	14500	16 500
Издадени разрешения за пускане на СПО в експлоатация	Бр.	573	1 000	500	133	500	550
Извършени съвместни проверки на оператори на предприятия и/или съоръжения с висок или нисък рисков потенциал по чл. 157, ал. 2 от ЗООС	Бр.	162	75	100	63	100	120
Извършени проверки на лица, получили лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО по чл.34а от ЗТИП или вписани в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на СПО по чл. 36, ал. 1 от ЗТИП	Бр.	604	575	550	438	800	1000
Проверени продукти по надзор на пазара, които не се пускат директно в търговската мрежа	Бр.	3128	2395	1 800	5041	2000	2500
Участия на експерти от ДАМТН в РГ на WELMEC, SEOS и в РГ и групи за административно сътрудничество (ADCO) на ЕК	Бр.	24	27	25	15	25	30

Външни фактори, които могат да окажат въздействие върху постигането на целите на програмата

- Липса на съдействие и ефективно сътрудничество между институциите;

Информация за наличността и качеството на данните

Изпълнението и отчитането се базира на информация от организаторите и участниците в програмата, придобита в хода на нейното осъществяване.

Предоставяни по програмата продукти/услуги (ведомствени разходни параграфи)

7. Оценка и наблюдение на компетентността на лица за оценяване на съответствието/нотифицирани органи.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Проверки и оценки на кандидати за ЛОС - Общ брой изпълнявани процедури по проверка и оценка – 15 бр, от които 14 по ЗТИП и 1 по ЗМИ; извършени проверки във връзка с тяхното изпълнение - 46 бр.
- Проверки за спазване на условията, при които са били издадени разрешения на ЛОС - 19 бр.; проверки по сигнали – 15 бр.;
- Подготвяне, изпращане и поддържане на информация за нотификации на оценените органи за оценяване на съответствието пред ЕК (информационни трансфери във връзка с нотификация на органи за оценяване на съответствието) – 173 бр.;

- Участие в органите и работните групи на ЕК, свързани с прилагане на директивите и дейността по оценяване на съответствието – 1 бр.;
- Поддържане и публикуване на Регистър на българските нотифицирани органи – 2 бр. актуализации на Регистъра
- Обучение на експерти от ИАЛ (във връзка с изпълнение на съвместна заявка) с принципите на оценяване на съответствието, реда за оценяване на кандидати за нотифицирани органи; прилагане на стандартите БДС EN 45 011, БДС EN ISO 17 021, БДС EN ISO 9001.

8. Подкрепа на дейността и развитие компетентността на органите за оценяване на съответствието (ЛОС)/нотифицираните органи.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- Координиране дейността на националните работни групи по прилагане директивите от Нов подход и дейността на форума на нотифицираните органи;
- Подпомагане подготовката на нотифицираните органи за участие в координационните групи по директиви към ЕК: Оказано съдействие на българските нотифицирани органи по директиви АТЕХ и CIVEX, във връзка с участието им в европейския координационен механизъм и регистриране в CIRCA.

9. Надзор на пазара на продукти, обхванати от директивите от Нов подход, технически надзор на съоръжения с повишена опасност (СПО), контрол на качеството на течните горива, метрологичен надзор на лица по отношение на СИ и предварително опаковани количества продукти.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата

- **Надзор на пазара на продуктите**, попадащи в обхвата на директивите от Нов подход, включително и по отношение изискванията за екопроектиране, и изискванията по отношение на отпадъците от електронно и електрическо оборудване:
 - Извършване на наблюдение и проверки на продукти (3446 вида) – планови (2661 вида), извънпланови (785 вида) и по 73 броя сигнали за 9 продуктови групи; предприемане на коригиращи мерки към 196 вида продукти; вземане на проби за изпитване (13 вида продукти); временно спиране от разпространение (9 вида продукти); изтегляне от пазара (16 вида продукти) и унищожаване на опасни продукти (30720 бр. от 83 вида продукти);
 - Изготвяне на нотификации и реакции по нотификации в Системата за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (RAPEX) - получени 673 нотификации - открити са на пазара 7 бр. опасни продукти по нотификациите; върнати към КЗП нотификации за 29 вида продукти, които са извън обхвата на разпоредбите по чл. 7 от ЗТИП; подадени към КЗП 7 броя нотификации за система RAPEX за 11 вида продукти и 3 броя реакции за 3 вида продукти;
 - Участие в трансгранични проекти за сътрудничество и съвместни действия с административните органи на другите държави членки на ЕС в областта на надзор на пазара – проект “Съвместни действия по надзор на пазара на играчки”;
 - Надзор на пазара на средства за измерване
Извършен е планов (съобразен с националната програма) и извънреден надзор на пазара на 3461 средства за измерване, пуснати на пазара и/или в действие - везни за директни продажби и за претегляне на големи товари, разходомери за газ, електромери, водомери и бензиномерни колонки. Поради спецификата на средствата за измерване, които в по-голямата си част могат да бъдат открити и наблюдавани единствено след като са пуснати в действие, т.е на мястото на употреба, дейностите по надзор на пазара и метрологичния надзор до голяма степен се извършват съвместно в едни и същи обекти, като в зависимост от резултатите от констатациите се предприемат съответните действия по ЗТИП или ЗИ.

- Съвместни действия по надзор на пазара в сътрудничество с агенция „Митници” и други контролни органи
 - 1 съвместна проверка на средства за измерване
 - 2 съвместни проверки на продукти (300 вида солариуми и 9 вида взривни вещества за граждански цели)
 - получени са от агенция „Митници” и отработени общо **158** броя уведомления за **365** вида потенциално опасни продукти в складовете на българските митници и са предприети мерки за недопускане за свободно обръщение на българския пазар на **26** вида продукта при доказани несъответствия, а 20 бр. продукти са били извън компетенциите на ДАМТН.
- Предприемане на административнонаказателни мерки – съставени са **178** акта за административни нарушения и са издадени **152** наказателни постановления.

➤ **Метрологичен надзор за спазване изискванията на Закона за измерванията (ЗИ):**

- Планови и извънредни проверки (вкл. по сигнал и по искане на други контролни органи) на лица, които използват, произвеждат, внасят и ремонтират СИ:
През отчетния период са извършени **6546** надзорни проверки на лица, използващи СИ в законовата област, като 19,06 % от тях са във връзка с постъпили сигнали и жалби от граждани и фирми и по искане на други органи. За съответствието им със законовите изисквания, техническа изправност и правилна употреба са инспектирани **16966** СИ - везни, бензиномерни и газ колонки, разходомери за газ, разходомери за течности различни от вода, използвани при в данъчни складове и при производството на акцизни стоки, и др .
Извършена е кампанийна проверка в цялата страна на електроразпределителните предприятия ”Е.ОН България” ЕАД, ”ЕВН България ЕС” АД и ”ЧЕЗ България” ЕАД с цел установяване спазването на задълженията им, произтичащи от ЗИ. Това наложи инспектиране на **по-голям** брой СИ в употреба от планираните. В **854** обекта на трите дружества, на мястото на употреба са инспектирани **5611** СИ.
За установените несъответствия са съставени **10** протокола със задължителни предписания и **151** АУАН.
- Проверки на лица, които произвеждат, внасят или предлагат за продажба предварително опаковани количества продукти (ПОКП) и контрол на тези продукти; Метрологичният надзор е осъществен чрез **93** проверки, извършени на място при производители/вносители на ПОП и проверки в **862** обекта от търговската мрежа.
При проверките са подложени на контрол **917** партиди ПОП с еднакви количества и **2937** бр. ПОП с различни количества. Общо от разпространение са спрени **12671** бр. ПОП – ориз, брашно, боб, леща, олио, месо и колбаси, риба, сирене, кашкавал, вафли, сухи пасти, снакс, ядки и др, от които 9939 бр. поради несъответствие на нетното количество на обявеното, 1769 бр. заради променено от търговците съответствие на количеството и 853 бр. без обозначено количество.
- Надзорни проверки на лица, оправомощени за проверка на средства за измерване по реда на ЗИ.
През отчетния период са извършени **29** планови и **6** извънредни надзорни проверки на 31 лица, оправомощени за проверка на средства за измерване, за спазване на задълженията им по чл. 52 от ЗИ и съответствие на внедрените системи за управление с изискванията по БДС ISO/IEC 17025.
Проверени са **35** стационарни и **1** подвижна лаборатории и са инспектирани използваните в тях при извършване на проверките **556** технически средства – 300 еталона, 227 спомагателни СИ и 29 броя сертифицирани сравнителни материали. Извършен е преглед на записите по качеството, както и на техническите записи (заявления за проверка, входящо-изходящи дневници, протоколи и свидетелства за проверка), свързани с проверката на **69079** средства за измерване. За установените

несъответствия са съставени **10** протокола за задължителни предписания, които са изпълнени в срок.

- Предприемане на административно-наказателни действия;
За установените при надзорните проверки нарушения са предприети предвидените административно-наказателни действия. Съставени са **980** протокола за задължителни предписания и **527** АУАН. Издадени са **563** наказателни постановления, част от които по АУАН, съставени в края на 2009 г. Влезли в сила са **521** наказателни постановления, обжалват се **4**.

➤ **Контрол на качеството на течните горива**

- Проверки на обекти, разпространяващи течни горива на територията на страната по сигнали на граждани, органи на МВР и други контролни органи - **381** обекта, разпространяващи течни горива, от които **169** верига бензиностанции, **8** петролни бази и **1** промишлено предприятие. От тях **52** проверки са по искане на органите на МВР и Агенция “Митници”, **24** проверки – по сигнали на граждани и **101** проверки съвместно с ГД „Метрологичен надзор”.
- Вземане на проби от **721** бр. течни горива (автомобилни бензини – **341** бр., гориво за дизелови двигатели – **379** бр., биогорива и други течни горива – **1** бр.), изпитване на пробите (**1443** протоколи от изпитване) и издаване на констативни протоколи – **831** бр., експертни заключения – **571** бр. и **85** бр. експертиси след изпитване на арбитражни проби
- Налагане на последващи мерки при нарушаване изискванията на законодателството - съставяне и връчване на актове за установяване на административни нарушения – **144** бр. и на наказателни постановления – **97** бр.
- Спрени от разпространение **93** вида горива и издадени Задължителни предписания за изтегляне за **61** вида горива в количества **118 798** л. автомобилни бензини и **164 092** л. гориво за дизелови двигатели.

➤ **Технически надзор на съоръжения с повишена опасност**

- Осъществени са периодични технически прегледи на **9546** бр. СПО (основна част, от които парни и водогрейни котли, съдове, работещи под налягане, газови съоръжения и инсталации за природен газ или втечени въглеродородни газове, тръбопроводи за водна пара или гореща вода, повдигателни съоръжения и асансьори) и **2563,3** км СПО (основно преносни и промишлени газопроводи и пътнически въжени линии).
- Извършени са проверки за спазване на изискванията за безопасна експлоатация и технически надзор на **1594** обекта, в които се експлоатират СПО (автомобилни газоснабдителни станции, котелни централи, предприятия и др.). Освен това са осъществени **две** непланирани мащабни проверки съвместно с други държавни контролни органи, при които са проверени **1766** обекта на територията на цялата страна, включително **2256** съоръжения с повишена опасност.
- Извършени са проверки на **438** лица, лицензирани за осъществяване на технически надзор на СПО или вписани в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване или преустройство на СПО за спазване обхвата на издадената им лицензия или удостоверение и условията, при които са ги получили, за изпълнение на задълженията им по ЗТИП и наредбите по прилагането му;
- Извършени са **63** съвместни проверки на оператори на предприятия и/или съоръжения с висок или нисък рисков потенциал по чл. 157а, ал.2 от ЗООС.
- Служители на ГД ИДТН са участвали в **229** държавни приемателни комисии на строежи, в които ще функционират СПО.
- Непланираните дейности в областта на техническия надзор на СПО, които са изпълнени от служители на ГД ИДТН са общо **3298**. Това са участия в държавни приемателни комисии, проверки на операторите на предприятия и съоръжения с

висок рисков потенциал по чл. 157а, ал.2 от ЗООС, проверки на кандидати за получаване на лицензия за осъществяване на технически надзор на СПО и на кандидати за вписване в регистъра на лицата извършващи дейности по поддържане, ремонтване и преустройство на СПО, изпитни комисии в курсове за придобиване на правоспособност, проверки, организирани от други държавни контролни органи, комисии, съвещания и др.

- За констатираните при извършените прегледи и проверки нарушения на нормативните изисквания служителите на ГД ИДТН са съставили **1240** акта за установяване на административно нарушение и са издадени **1125** наказателни постановления.

➤ **Контрол на сервиси за монтаж и ремонт на тахографи**

На основание на чл. 91, ал. 6 от Закона за автомобилните превози (ЗАП) са извършени планови надзорни проверки на регистрираните сервиси за тахографи за спазване на задълженията им по този закон и по Наредба № РД-16-1054 от 10 октомври 2008 г. във връзка с изискванията на Регламент (ЕИО) № 3821/85 и последните му изменения и допълнения. Проверени са **63** сервиза и е извършен преглед на **22573** протокола от проверки на тахографи. За констатирани несъответствия и пропуски на **6** сервиза са съставени протоколи за задължителни предписания и указания за спазване на изискванията на Наредбата.

➤ **Администриране на регулаторни режими за СПО, проверка на СИ, сервиси за тахографи, сервиси за фискални устройства и за електронни таксиметрови апарати с фискална памет**

- Оправомощаване на лица за проверка на средства за измерване, които подлежат на метрологичен контрол, осъществено от служители на ДАМТН, участвали в **41** комисии за преглед на документи и в **17** комисии за преглед на място
 - оправомощени са **9** лица за проверка на средства за измерване;
 - издадени са **17** изменения на заповеди за оправомощаване; **1** отказ и **1** заповед за отнемане на оправомощаване
- Одобряване на сервиси за тахографи
Извършен е преглед на документи по **102** преписки по подадени заявления за издаване на удостоверения за регистрация на нови сервиси; за подновяване на регистрация и за изменение на регистрация. Във връзка с процедурата по регистрация на сервизите са осъществени **78** проверки на място. Издадени са **99** удостоверения и допълнения към удостоверения за монтаж или монтаж и ремонт на тахографи.
- Изготвяне на лицензии за електронни таксиметрови апарати с фискална памет (ЕТАФП) и удостоверения за регистрация или заличаване на сервиси за фискални устройства. Издадени са:
 - **5** лицензия за ремонт и поддръжка на електронни таксиметрови апарати с фискална памет;
 - **137** удостоверения за регистриране на лица за ремонт на фискални устройства и **6** заповеди за заличаване на фирми от регистъра.
- Администриране на процедури по регулаторните режими по чл. 34а и чл. 36 от ЗТИП:
 - Общо от началото на годината по регулаторните режими по чл. 34а и чл. 36 от ЗТИП са администрирани **167** процедури.
 - Издадени са **128** удостоверения за вписване в регистъра на лицата, извършващи дейности по поддържане, ремонтване или преустройство на СПО и са обезсилени **9** издадени удостоверения и лицата са заличени от регистъра.
 - Издадени са **30** лицензии за осъществяване на технически надзор на СПО, ограничен е обхвата на **2** лицензии, отнетите лицензии са **5**, а **1** процедура по издаване на лицензия е прекратена по желание на заявителя.

- Администриране на регулаторния режим по чл. 45, ал. 1 от ЗТИП:
 - Издадени са разрешения за провеждането на **254** курса са придобиване на правоспособност за упражняване на професия по обслужване на съоръжения с повишена опасност, в които са получили обучение **2675** души.

➤ **Поддържане на електронни публични регистри по регулаторните режими:**

ДАМТН поддържа 7 електронни регистъра за:

- лица, оправомощени за извършване на проверка на средства за измерване;
- лицата, които извършват монтаж, проверка и ремонт на тахографи;
- одобрените идентификационни знаци на производителите на бутилки;
- сервизни фирми, извършващи ремонт и поддръжка на фискални устройства;
- сервизни фирми, извършващи ремонт и поддръжка на електронни таксиметрови апарати с фискална памет;
- лица, извършващи поддържане, ремонтване и преустройство на съоръжения с повишена опасност;
- лица и структурно обособени части на предприятия или организации, получили лицензия от председателя на ДАМТН за осъществяване на технически надзор на съоръжения с повишена опасност.

➤ **Участие в работни групи и групи за административно сътрудничество (ADCO) на Европейската комисия, WELMEC и СЕОС и в работни срещи по проекти на ЕК**

- 7 участия в работни и ADCO групи на ЕК по директиви 2000/9/ЕС, 2009/48/ЕС, 2006/95/ЕС, 2006/42/ЕС, 97/23/ЕС, WG “Measuring instruments”
- 2 участия в РГ по MIDT проект на ЕК за тахографи
- 1 участие в РГ 8 „Директива за средствата за измерване (MID)” на WELMEC
- 3 участия във форуми и ТК на СЕОС
- 2 участия в работни срещи по многостранен проект на ЕК “Съвместни действия по надзор на пазара на играчки”.

Оценка за изпълнението на програмния бюджет за деветмесечието:

В областта на контрола на качествата на течните горива постигнатите резултати през деветмесечието на годината показват ритмично изпълнение на плана за дейността и съответно възможност за постигане на планираните индикатори в програмния бюджет за 2010 год.

Независимо от финансовите затруднения и увеличения обем на **извънплановите** проверки по сигнали и жалби на граждани и ведомства, съвместни проверки с други ведомства, проверки по RAPEX нотификации и уведомления от митници, ГД „Надзор на пазара” изпълнява утвърдения годишен план ритмично.

В областта на метрологичния надзор въпреки финансовите ограничения и увеличения обем на **извънплановите** проверки по сигнали и жалби на граждани и ведомства и по съвместни проверки с други ведомства работният план за деветмесечието се изпълнява ритмично.

Видно от показателите, постигнати от ГД „Инспекция за държавен технически надзор” за деветмесечието, и въпреки изпитваните затруднения, планираните за изпълнение дейности по отношение на първоначални и внезапни технически прегледи за 2010 г. вече са преизпълнени с 46 %, по отношение на периодичните технически прегледи изпълнението е 71 % спрямо заложените за годината, а при проверките на лица по чл. 34а и чл. 36, ал. 1 от ЗТИП изпълнението е 80 % спрямо заложените за годината проверки. Необходимо е да се отбележи, че наред с планируемите дейности, служителите от ГД ИДТН са осъществили и голям брой други **непланирани** дейности, свързани с безопасната експлоатация на

съоръжения с повишена опасност и ангажиращи значителен потенциал от наличния човешки ресурс и изразходване на финансови средства като: съвместни проверки с други контролни органи, участие в приемателни комисии на строежи, проверки на предприятия, съхраняващи силно токсични или експлозивни вещества с висок рисков потенциал и др.